

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 13C/67/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4419205145
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Garaj
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2021:4419205145.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky samosudcom Mgr. Petrom Garajom v právnej veci žalobcov: I.) N. S., nar. XX.X.XXXX, bytom I., S. XX a II.) Y. S., nar. X.X.XXXX, bytom I., S. XX, obaja zast. Z. Y. D., advokát, J. L., E. námestie 7, F.: XX XXX XXX, proti žalovaným: I.) F. S. U., nar. XX.X.XXXX, bytom S., I. S., O. XXX/X, zast. H. X., s.r.o., G. U. 4, J. L., F.: XX XXX XXX, II.) M. L. s.r.o., I., Z. XX, F.: XX XXX XXX, zast. Z. F. F. H., K., LL.M. - advokátska kancelária, s.r.o., J. L., G. U. 4, F.: XX XXX XXX a F.) H. poisťovňa a.s., I. F. A., G., I. 4, F.: XX XXX XXX, zast. Z. O. Tichá s.r.o., Bratislava, Námestie M. Benku 6, IČO: 52 058 310, o náhradu škody, takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 2. a 3. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni v 1. rade 10 000 € a žalobcovi v 2. rade 15 000 € do 3 dní po právoplatnosti rozsudku.

II. V zostávajúcej časti súd žalobu voči žalovaným v 2. a 3. rade z a m i e t a .

III. Súd p r i z n á v a žalobcom v 1. a 2. rade voči žalovaným v 2. a 3. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia v I. a II. rade sa svojou žalobou voči žalovaným v I. - III. rade domáhali náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej im tým, že pri dopravnej nehode dňa 16.10.2018 spôsobil žalovaný v I. rade ako vodič motorového vozidla dopravnú nehodu, pri ktorej bol usmrtený manžel žalobkyne v I. rade a otec žalobcu v II. rade - O. S.. Voči žalovanému v I. rade žalobu podali ako voči vodičovi vozidla, ktorým bola spôsobená smrť O. S. (ktorý nehodu spôsobil a bol trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky XT/XX/XXXX-XXX zo dňa 18.4.2019 právoplatne odsúdený pre prečin usmrtenia), voči žalovanému v II. rade ako voči vlastníkovi vozidla a zamestnávateľovi žalovaného v I. rade (pasívnu legitimáciu zakladal na § 427 OZ, resp. § 420 ods. 2 OZ) a voči žalovanému v III. rade ako voči poisťovateľovi PZP uvedeného vozidla (podľa zákona č. 381/2002 Zb.). Dôvodili, že konaním žalovaného v I. rade došlo k nenapraviteľnej ujme žalobcov, ktorí stratili manžela, resp. otca, utrpeli šok, trpeli depresiami a smútkom a ktorí navždy prišli o blízku osobu, pričom týmto spôsobom žiadajú aspoň o čiastočné zmiernenie následkov tohto konania žalovaného v I. rade.

2. Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky 13C/67/2019-189 zo dňa 9.10.2020 súd rozhodol, že žalovaní v druhom a treťom rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v prvom rade 10 000 eur a žalobcovi v druhom rade 15 000 eur do troch po právoplatnosti rozsudku. V zostávajúcej časti súd žalobu voči žalovaným v druhom a v treťom rade zamietol. Žalobu voči žalovanému v I. rade zamietol. Žalobcom v prvom a v druhom rade priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v druhom a treťom rade v rozsahu 100%. Žalovanému v prvom rade priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v rozsahu 100%.

3. Uznesením Krajského súdu Nitra 25Co/8/2021 - 309 zo dňa 11.6.2021 bol vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie zrušený, pričom odvolací súd uviedol, že s poukazom na judikát R 61/2018 konštatuje, že súd prvej inštancie správne, aj keď svoj teoretický záver neaplikoval na danú vec, ustálil, že žalovaná v treťom rade je vecne pasívne legitimovaná v danom konaní a ak žalobcovia uplatnili voči nej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, bol tento nárok uplatnený správne a zákonne. 13.1. Taktiež sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu žalobcov voči žalovanému v prvom rade. Tento výrok rozsudku súdu prvej inštancie odvolaním napadnutý nebol, preto nadobudol právoplatnosť. 13.2. Za správny vyhodnotil odvolací súd aj záver súdu prvej inštancie o vecnej pasívnej legitímácii žalovaného v druhom rade, ktorý zodpovedá v danej veci v zmysle ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka.

Súd prvej inštancie zaviazal žalovaných v druhom a v treťom rade zaplatiť žalobkyni v prvom rade sumu 10 000 eur a žalobcovi v druhom rade sumu 15 000 eur. Rozhodnutie v tejto časti, keď neurčil spôsob plnenia záväzku, žiadnym spôsobom nezdôvodnil. Tento výrok rozhodnutia, ktorý neobsahuje spôsob plnenia záväzku, je v danom prípade neurčitý a nevykonateľný. Už samotná táto okolnosť zakladá odvolaciemu súdu dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti a to navyše za situácie, že túto skutočnosť namietali obaja odvolatelia. 14.1. V povinnom zmluvnom poistení platí zásada, že poškodený môže náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať buď od poisteného škodcu, alebo od poisťovateľa (priamy nárok). Poškodený má síce právo na plnenie tak proti škodcovi, ako aj proti jeho poisťovateľovi, avšak plnenie môže dostať iba raz. Ide teda o situáciu, keď jeden subjekt má nárok na to isté plnenie proti dvom subjektom, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu; proti škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecne záväzným právnym predpisom (§ 15 zákona o povinnom zmluvnom poistení). Postavenie škodcu a jeho poisťovateľa voči poškodenému je v takom prípade obdobné postaveniu dlžníka a ručiteľa voči veriteľovi, t.j., že ide o dva záväzky zaplatiť veriteľovi ten istý dlh, pričom veriteľ nemôže dostať to isté plnenie dvakrát, od dlžníka aj od ručiteľa. Ich vzájomný vzťah je taký, že v tom rozsahu, v akom splnil veriteľovi (poškodenému) jeden z nich, zaniká dlh a tým aj povinnosť druhého. Ak sú obaja žalovaní v jednom konaní, majú postavenie samostatných spoločníkov, nevzniká medzi nimi pasívna solidarita a jedným súdnym rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na plnenie celého dlhu, resp. záväzku, avšak vo výroku rozhodnutia musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah, t.j. že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého. Bez tohto určenia by sa pri záväzku s deliteľným plnením uplatnila pri súdnom výkone rozhodnutia zásada rovných podielov dlžníkov na celkovom dlhu voči veriteľovi. Obaja povinní môžu byť žalovaní veriteľom na splnenie dlhu každý osobitne v inom konaní a oba hmotnoprávne nároky môžu byť tiež právoplatne priznané (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo 202/2004). Ustanovenie § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne, stanovuje solidaritu ako princíp len pre nároky na náhradu škody a nevzťahuje sa na nároky na poistné plnenie, pre ktoré solidarita nie je stanovená ani iným právnym predpisom. V prípade, ak poškodený žaluje škodcu a súčasne i poisťovateľa, pasívna solidarita nie je možná, pretože vo vzťahu žalobcu ku škodcovi a žalovanému poisťovateľovi ide o dva rozdielne nároky. Zatiaľ čo nárok žalobcu voči škodcovi je nárokom na náhradu škody, nárok žalobcu na výplatu poistného plnenia uplatnený voči žalovanému poisťovateľovi je originálnym nárokom na plnenie založeným osobitným právnym predpisom. Z uvedeného záveru vyplýva, že škodca a poisťovňa, z ktorých každý má vo vzťahu k žalobcom plniť z iného titulu. Z tohto dôvodu nie je preto možné, aby bolo súdom založené ich procesné nerozlučné spoločenstvo a aby teda boli zaviazaní na plnenie spoločne a nerozdielne. Ak súd prvej inštancie zrejme opomenul upraviť spôsob plnenia, nebol tento postup v súlade s vyššie uvedeným záverom odvolacieho súdu, pre ktorý procesný nedostatok odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil.

Obaja odvolatelia v podaných odvolaniach poukazovali na znalecký posuUDr. Rastislava Rozborila č. XXX/XXXX a MUDr. Evy Nevickej č. XXX/XXXX, ktorý bol podaný v trestnom konaní a v ktorom znalci konštatovali, že vyšetrením bolo zistené, že poškodený Dušan S. bol v čase nehody pod vplyvom alkoholu a nameraná mu bola hodnota alkoholu v krvi 0,49 g/kg etanolu. Tento záver mal konštatovať aj znalec Ing. Ľuboš Nižnanský, PhD v znaleckom posudku č. XX/XXXX, podaný taktiež v trestnom konaní. Obaja odvolatelia namietali, že súd prvej inštancie na tento záver znalcov vôbec neprihliadol. 15.1. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku v bode 62. konštatoval, že: „zomrelému nemožno pričítať spoluvinu za vznik dopravnej nehody, na ktorú skutočnosť (i napriek tomu, že v jeho krvi bol zistený alkohol, avšak iba v množstve, ktorým podľa znaleckého posudku nebol ovplyvnený), nemožno preto ako na priťažujúcu na strane poškodeného prihliadať a konštatoval, že poškodený nezavinil uvedenú dopravnú nehodu ani ako spoluvinník, nedošlo k nej jeho spoluzavinením“. 15.2. Odvolaciemu súdu

po preskúmaní spisového materiálu a napadnutého rozsudku nie je jasné a zrejme, na základe akého dôkazu, ktorý mal súd prvej inštancie vykonať, k takémuto záveru dospel. Zo spisového materiálu, do rozhodnutia súdu prvej inštancie tento záver o existencii alkoholu v krvi vôbec nevyplýva. Ustanovenie § 185 a nasl. Civilného sporového poriadku upravuje postup súdu pri dokazovaní. Za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Vo všeobecnosti platí, že dokazovanie súd vykonáva na pojednávaní, ktoré nariaďuje za účelom prejednávania veci. Civilný proces určuje podmienky, kedy súd môže o veci rozhodnúť a teda aj vykonať dokazovanie bez pojednávania (§ 177 ods. 2, § 297, § 304, § 314, § 322 a pod.) Strana sporu však má právo byť prítomná pri dokazovaní, má právo vyjadriť sa k dokazovaniu, ktoré právo je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie (Najvyšší súd SR sp.zn. 2Cdo 177/2014). Vykonávanie dôkazov je ovládané zásadou priamosti, čo znamená, že súd vykonáva dokazovanie, okrem výnimiek uvedených v zákone, na pojednávaní za prítomnosti účastníkov konania. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v rámci ktorého súd zisťuje skutočnosti potrebné pre rozhodnutie veci a preto musí dodržať zákonom stanovený postup pre vykonávanie jednotlivých dôkazov (Najvyšší súd SR sp.zn. 4 Obo 71/2011). Súd môže odôvodnenie rozhodnutia oprieť iba o dôkazy, ktoré vykonal a s ktorými boli strany sporu oboznámené. 15.3. V intenciách vyššie uvedených záverov odvolací súd konštatuje, že obsah spisu a vykonaných dôkazov nezodpovedá záveru súdu prvej inštancie o existencii alkoholu v krvi poškodeného nebohého Dušana S.. Súd prvej inštancie síce konštatoval, že išlo o malé množstvo alkoholu v krvi, avšak zo spisu súdu prvej inštancie tento záver nevyplýva a odvolaciemu súdu nie je zrejme, aký dôkaz súd prvej inštancie k tomuto záveru vykonal. Zo spisu nevyplýva, že súd vykonal dôkaz znaleckými posudkami z trestného spisu, nevyplýva, že vykonal dôkaz listinou oboznámení trestného spisu a z neho konkrétne znalecké posudky. Až na výzvu žalovaného v treťom rade, po doručení napadnutého rozhodnutia, súd prvej inštancie zrejme zaslal kópiu znaleckých posudkov. Keďže v čase rozhodovania odvolacieho súdu sa v spise súdu prvej inštancie nenachádzal a nebol pripojený ani trestný spis, v ktorom mali byť predmetné znalecké posudky zadovážené a hlavne z tohto spisu nevyplýva, že súd prvej inštancie vykonal dôkaz listinou a oboznámil sám seba a strany sporu s týmito listinami, nemohol odvolací súd preskúmať opodstatnenosť a oprávnenosť tvrdenia tak súdu prvej inštancie na jednej strane, ako aj dôvody odvolania oboch odvolateľov o existencii alkoholu v krvi poškodeného v čase dopravnej nehody. 15.4. Skutočnosť, že zo spisu súdu prvej inštancie nevyplýva vykonanie dôkazov týkajúcich sa existencie alkoholu v krvi poškodeného, ktorú existenciu súd prvej inštancie konštatoval a vzhľadom na odňatie možnosti vyjadriť sa k týmto dôkazom stranám sporu, je dôvodom na zrušenie rozsudku v napadnutej vyhovujúcej časti.

Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nespochybniteľnej existencii žalobcov na ich nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a to s poukazom predovšetkým na zásah do ich osobnostných práv spôsobený žalovaným v prvom rade zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zomrel manžel a otec žalobcov. Súd pri určovaní výšky finančného zadostučinenia, ktorá musí byť primeraná, musí zohľadňovať v rámci voľnej úvahy súdu, v súlade s princípom spravodlivosti najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, pričom musí vychádzať vždy z čo najúplnejšieho skutkového stavu a opierať svoje rozhodnutie o preskúmateľné konkrétne hľadiská (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo 139/2011). V tejto súvislosti je súd prvej inštancie povinný skúmať existenciu spoluzavinenia a mieru tohto spoluzavinenia poškodeným zo zákona a to s poukazom na ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie, že právoplatný rozsudok súdu v trestnom konaní (resp. trestný rozkaz, či dohoda o vine a treste) nevedie automaticky k záveru, že škoda bola spôsobená iba obvineným, jeho výlučným zavinením. Takýto rozsudok trestného súdu nezabavuje civilný súd pri rozhodovaní o náhrade škody povinnosti zaoberať sa otázkou, či, do akej miery a v akom rozsahu sa na vzniknutej škode podieľalo aj konanie ďalšej osoby, napríklad poškodeného (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 66/2018, 3Cdo 67/2018). Súd prvej inštancie vzhľadom na tieto závery bol povinný zaoberať sa existenciou spoluzavinenia poškodeného a mierou tohto spoluzavinenia a za situácie, že miera spoluzavinenia poškodeného (existencia alkoholu v krvi poškodeného) bude preukázaná, túto následne zohľadniť pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Keďže súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku iba stroho konštatoval, že existencia alkoholu v krvi poškodeného bola iba v množstve, ktorým podľa znaleckého posudku nebol ovplyvnený, neprihliadol na túto okolnosť a konštatoval že poškodený nezavinil dopravnú nehodu ani ako spoluvinník, bez oboznámenia sa trestným spisom a z neho vyplývajúcich znaleckých posudkov, nebolo možné odvolacím súdom tento záver súdu prvej inštancie preskúmať.

Obaja odvolatelia v podaných odvolaniach namietali aj rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania, ktoré súd prvej inštancie v plnom rozsahu priznal žalobcom v prvom a v druhom rade. V prejednávanej veci sa žalobcovia v konaní o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch

za neoprávnený zásah do ich osobnostných práv úspešne domohli ochrany svojich práv. Výška priznaného plnenia 10 000 eur a 15 000 eur ako náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do ich osobnostných práv bola určená úvahou súdu s prihliadnutím na zákonné kritéria (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka), teda s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Odvolací súd iba dodáva, že konanie o zaplatenie náhrady za nemajetkovú ujmu v peniazoch za neoprávnený zásah do osobnostných práv, je konaním, v ktorom výška priznaného plnenia závisí od úvahy súdu. Základom rozhodnutia o trovách konania je rozhodnutie, že do žalobcovho práva bol zasiahnuté a výška nemajetkovej ujmy je druhoradá (viď Veľký komentár CSP k § 255 strana 926). Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

V ďalšom konaní bude súd prvej inštancie postupovať v zmysle záverov odvolacieho súdu uvedených v tomto rozhodnutí. Doplní dokazovanie oboznámením trestného spisu, z neho konkrétnych listinných dôkazov (znaleckých posudkov) a následne tieto v celom kontexte vykonávaných dôkazov aj vyhodnotí. Vo veci rozhodne opätovne, pričom neopomenie určiť aj spôsob plnenia vo vyhovujúcom výroku rozsudku, rozsudok riadnym spôsobom (nie iba teoreticky), ale aj aplikáciou teórie a právnych noriem na riadne zistený skutkový stav odôvodní tak, aby v prípade podaného odvolania bol odvolacím súdom preskúmateľný. Zaoberať sa bude aj dôvodmi odvolaní žalovaného v druhom a žalovaného v treťom rade. V novom rozhodnutí rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania.

4. Žalovaný v II. rade potvrdil, že k dopravnej nehode došlo počas pracovnej cesty žalovaného v I. rade, poukázal na skutočnosť, že tento nárok žalobcov je krytý z PZP podľa zákona č. 381/2002 Zb. a dodal, že výška nemajetkovej ujmy by mala byť primeraná.

5. Žalovaný v III. rade uviedol, že sa o takomto nároku žalobcov dozvedel až podaním žaloby, namietal svoju vecnú pasívnu legitímáciu a tvrdil, že z PZP je krytá len náhrada škody, nie nemajetková ujma a tiež namietol neprimeranú výšku uplatneného nároku.

6. Na pojednávanie sa nedostavil žalovaný v III. rade ani jeho právna zástupkyňa, doručenie predvolania mala riadne a včas vykázané dňom 20.8.2021, svoju neúčast' ospravedlnila dňa 28.10.2021 a uviedla, že trvá na svojich doterajších prednesoch a súhlasí s pojednávaním v jej neprítomnosti, súd preto podľa § 180 CSP pojednával v neprítomnosti žalovaného v III. rade.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov v I. a II. rade, oboznámením ku spisu pripojených dokladov a správ a zistil tento skutkový a právny stav:

8. Žalobkyňa v I. rade vo svojej výpovedi uviedla, že bola manželkou O. S. XX rokov, mali spolu veľmi dobrý život, spoločné koníčky, otvorili si obchodík, kde ona predávala a manžel jej pomáhal s tovarom, pričom mal aj hlavné zamestnanie, to všetko po jeho smrti padlo, veľmi zle to znášala, je to neopísateľné, nedá sa to opísať ani vyčíslieť, má traumy doteraz, rovnako aj ich syn a nie je to ľahké. Uviedla, že to ťažko znášajú, nevedia sa sústrediť, chýba im jeho príjem, keďže bol hlavným živiteľom rodiny, pracoval ako kuchár a zarábali asi 1000 € mesačne. Ďalej uviedla, že keď sa táto vec stala, riešili to v rámci rodiny, odbornú pomoc nevyhľadali, ale predtým neužívala žiadne lieky a po tejto udalosti začala užívať lieky na tlak a to práve v súvislosti s tým čo sa stalo. Dodala, že nemá žiadnu známosť, žijú so synom sami, zostala v 45 rokoch vdovou a že hoci obchod bol písaný na ňu, nezarábal milióny a bola finančne odkázaná na manžela.

9. Žalobca v II. rade vo svojej výpovedi uviedol, že stratil otca, ktorého už nikdy mať nebude, bolo to veľmi ťažké, pretože mali vzájomne dobrý vzťah, spoločné koníčky, chodili všetci traja na bicykel a ťažké to bolo aj preto, že vec bola medializovaná, všetci sa ho na to pýtali, išli aj fámy, ktoré boli nepravdivé, postupne sa ľudia na to pýtať prestali a tak to skočilo, ale strata otca je nezvratná. Uviedol, že otec sa mu venoval, vychovával ho, pomáhal mu, žil spolu s rodičmi v jednej domácnosti, no po jeho smrti sa zmenili finančné pomery, keďže otec bol živiteľom rodiny, obchod bol iba sekundárny príjem, občas sa stane, že musí mame pomôcť finančne, čo predtým nebolo. Ďalej uviedol, že pokiaľ ide o citovú stránku, mama to znášala veľmi zle, boli spolu dlho, cestovali, je to pre ňu veľká strata, prišla vlastne o všetko, traumy riešili v rámci rodiny, odbornú pomoc nevyhľadal a dodal, že žalovaný v I. rade sa síce listom ospravedlnil a poslal aj nejaké peniaze, ale nevedeli prečo a tak ich neprijali.

10. Z trestného rozkazu Okresného súdu Nové Zámky 2T/55/2019-229 zo dňa 18.4.2019 súd zistil, že žalovaný v I. rade ním bol právoplatne odsúdený pre prečin usmrtenia, ktorého sa dopustil pri dopravnej nehode dňa 16.10.2018 ako vodič motorového vozidla s EVČ: NZ XXX FZ, keď nevenoval dostatočnú pozornosť riadeniu vozidla a narazil do pred ním jazdiaceho cyklistu O. S., ktorý zraneniam, ktoré utrpel, podľahol.

11. Z úmrtného listu O. S., nar. dňa XX.XX.XXXX súd zistil, že menovaný zomrel dňa XX.XX.XXXX.

12. Z oznámenia žalovaného v III. rade zo dňa 25.6.2019 adresovaného žalobkyni v I. rade súd zistil, že ním bolo oznámené, že poisťovňa ukončila šetrenie poisťnej udalosti (dopravnej nehody motorového vozidla D. NZ XXX FZ) a poukázala žalovanej v I. rade poisťné plnenie v sume 1529,58 €.

13. Zo spisu Okresného súdu Nové Zámky 2T/55/2019 súd zistil, že žalovaný v I. rade bol právoplatne odsúdený pre prečin usmrtenia, ktorého sa dopustil pri dopravnej nehode dňa 16.10.2018 ako vodič motorového vozidla s D.: NZ XXX FZ, keď nevenoval dostatočnú pozornosť riadeniu vozidla a narazil do pred ním jazdiaceho cyklistu Dušana S., ktorý zraneniam, ktoré utrpel, podľahol.

14. Zo znaleckého posudku MUDr. Rastislava Rozborila č. XXX/XXXX a MUDr. Evy Nevickej č. XXX/XXXX zo dňa 26.12.2018 (časť 2.II.VIII., tiež časť 3.VII.) súd zistil, že vyšetrením bolo zistené, že poškodený Dušan S. bol v čase nehody pod vplyvom alkoholu a nameraná mu bola hodnota alkoholu v krvi 0,49 g/kg, ktorého množstvom však poškodený prakticky ovplyvnený nebol.

15. Podľa § 11 fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

16. Podľa § 13 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

17. Podľa § 15 OZ po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

18. Podľa § 16 OZ kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

19. Podľa § 420 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

20. Podľa § 448 OZ fyzická osoba, voči ktorej mal zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Tento nárok sa posúdi a suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

21. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/01 Zb. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnenne odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnenne krátil poskytnuté poisťné plnenie, d) ušlého zisku.

22. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/01 Zb. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

23. Podľa čl. 3 ods. 1 smernice 76/166/EHS každý členský štát je povinný zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla obvykle sa nachádzajúceho na jeho území bola pokrytá poistením, pričom rozsah tohto krytia zodpovednosti a jeho podmienky sa určia na základe týchto opatrení. Čl. 3 smernice 90/232/EHS stanovuje, že táto zodpovednosť musí pokrývať zodpovednosť za ujmu na zdraví spôsobenú všetkým cestujúcim okrem vodiča.

24. Podľa § 415 OZ každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

25. Podľa § 427 OZ fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

26. Podľa § 428 OZ svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

27. Podľa § 429 OZ prevádzateľ zodpovedá ako za škodu spôsobenú na zdraví a veciach, tak za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí, ak stratila fyzická osoba pri poškodení možnosť ich opatrovať.

28. Podľa § 92 zákona č. 461/2003 Zb. podmienky nároku na pozostalostnú úrazovú rentu fyzická osoba, voči ktorej mal poškodený, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, v čase úmrtia vyživovaciu povinnosť určenú súdom a v čase úmrtia nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Pozostalostná úrazová renta sa vypláca v období, počas ktorého mala trvať vyživovacia povinnosť uvedená v odseku 1. Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu nevzniká fyzickej osobe, ktorej z dôvodu smrti poškodeného vznikol nárok na jednorazové odškodnenie. Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu zaniká dňom, v ktorom by poškodený dovŕšil dôchodkový vek.

29. Podľa § 93 zákona č. 461/2003 Zb. suma pozostalostnej úrazovej renty mesačná suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí vo výške výživného alebo príspevku na výživu, ktoré bol poškodený povinný platiť ku dňu svojej smrti. Suma pozostalostnej úrazovej renty alebo úhrn súm pozostalostných úrazových rent po tom istom poškodenom nesmie presiahnuť sumu úrazovej renty, na ktorú mal alebo by mal poškodený nárok pri 100-percentnej strate pracovnej schopnosti. To platí aj vtedy, ak poškodený bol poberateľ úrazovej renty z dôvodu nižšieho percentuálneho poklesu pracovnej schopnosti. Na zvyšovanie pozostalostnej úrazovej renty platí § 89 ods. 8 a 9 rovnako.

30. Podľa § 4 zákona č. 381/2001 Zb. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom. Poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

31. Podľa § 193 CSP súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

32. Členské štáty sú povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu uplatniteľná podľa ich vnútroštátneho práva bola pokrytá poistením v súlade s ustanoveniami uvedených smerníc (rozsudok Súdneho dvora vo veci C-356/05).

33. Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov zaraďujeme medzi osobitné prípady zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou. Je to druh občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, ktorá je založená na princípe objektívnej zodpovednosti, čo znamená, že na vznik tejto zodpovednosti sa nevyžaduje zavinené konanie. Je to logické najmä v záujme poškodených osôb, nakoľko prevádzka dopravných prostriedkov je zdrojom zvýšeného nebezpečenstva a zvýšenej možnosti vzniku škôd, ktorej nemožno čeliť ani vhodnými opatreniami technického charakteru pri udržiavaní dopravných prostriedkov v stave spôsobilom na ich riadne užívanie a ani spôsobom ich riadneho užívania v súlade s pravidlami premávky. Subjektmi zodpovednosti sú v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka 17 fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu a iní prevádzkovatelia motorového vozidla, motorového plavidla a lietadla. Dopravcom je fyzická a právnická osoba, ktorá vykonáva dopravu ako podnikateľ a to bez ohľadu na to, o aký druh dopravného prostriedku ide, ba dokonca bez ohľadu na to, akou silou je takýto prostriedok poháňaný.

34. Predpokladom vzniku zodpovednosti tohto typu sú právne relatívna škodná udalosť, ktorá je zákonom vymedzená ako škodná udalosť spôsobená osobitnou povahou prevádzky, ďalej škoda, ktorá vznikla v dôsledku tejto udalosti a vzťah, príčinná súvislosť medzi vzniknutou škodou a okolnosťami, ktoré ju spôsobili. Pojem osobitnej prevádzky treba chápať ako prejavenie sa určitých typických vlastností prevádzky spočívajúcich v jej určitej nebezpečnosti, ktoré sú spôsobilé vyvolať škodu. Ak škoda na zdraví bola spôsobená v priebehu vyhladkového letu ultraľahkého lietadla pri pristávaní, je škodou vyvolanou osobitnou povahou prevádzky v zmysle § 427 ods.2 Občianskeho zákonníka. Dôvodom oslobodenia sa spod tohto typu objektívnej zodpovednosti bude v prvom rade spôsobenie škody okolnosťou, ktorá nemá pôvod v prevádzke a súčasne nemožnosť zabráneniu vzniku škody aj pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od prevádzkovateľa požadovať. Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne, ak bola škoda zavinená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám. Súd na spoluúčasť poškodeného prihliada pri posudzovaní výšky nároku na náhradu škody.

35. Vychádzajúc z konštrukcie právnej úpravy ochrany osobnosti, podmienky vzniku zodpovednosti za nemajetkovú ujmu podľa § 13 Občianskeho zákonníka predstavujú neoprávnený zásah do chráneného všeobecného osobnostného práva fyzickej osoby, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť či len ohroziť osobnosť fyzickej osoby, ujma na osobnosti fyzickej osoby (nemajetková ujma) v jej osobnej fyzickej a psychicko - morálne - sociálnej integrite a príčinná súvislosť medzi zásahom a vzniknutou ujmu. Právna teória aj prax je jednotná v závere, že neoprávneným zásahom do osobnostného práva je aj spôsobenie smrti, kde prichádza do úvahy možnosť primeraného zadosťučinenia vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny (NS ČR sp. zn. 30Cdo/1678/2004). Inými slovami, ak pri dopravnej nehode vznikne aj iná, ako materiálna škoda (napr. na vozidle), spočívajúca napr. v citovej ujme spôsobenej napr. úmrtím pri dopravnej nehode, ochrany osobnosti s môžu cestou žaloby domáhať aj pozostalí. Originalitu práva pozostalých domáhať s na súde ochrany pred neoprávneným zásahom do ich osobnosti potvrdzuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, podľa ktorého ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a

takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou.“ (Rozsudok NS SR č.: 2 Cdo 93/2008). Každú vzniknutú situáciu - dopravnú nehodu, jej následky, vznik nemajetkovej ujmy, naplnenie predpokladov pre uplatnenie nemajetkovej ujmy - je potrebné posudzovať v konkrétnych prípadoch prísne individuálne. Smrť blízkej osoby je pre pozostalých a hlavne rodinu nepochybne veľmi traumatizujúca a smutná udalosť. V okamihu, keď niekto svojím neoprávneným konaním spôsobil smrť fyzickej osobe došlo k zásahu na jednu z najdôležitejších hodnôt v spoločnosti. Blízka rodina bezprostredne potom určite nemyslí okamžite na náhradu ujmy v peniazoch. S odstupom času, vzniká otázka či existuje takáto možnosť. Odpoveď poskytuje § 15 OZ podľa ktorého po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom. Podľa § 11 OZ. Vysvetlenie toho, prečo ide o zásah do práva na súkromný a rodinný život prináša rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave 6Co111/2011, podľa ktorého medzi fyzickými osobami existujú vzájomné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Ďalej uviedol, že došlo k neoprávnenému zásahu žalobcu (pozostalého) na rodinný a súkromný život. V takomto prípade nie je morálna satisfakcia postačujúca, a preto má právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. V ustálenej judikatúre ako aj u odbornej verejnosti panuje názor, že smrť blízkej nemožno nijako vyčísliť peniazmi, a teda neexistuje ani ekvivalentná náhrada. Náhrada nemajetkovej ujmy predstavuje skutočne len určitú satisfakciu, ktorej úlohou je iba do istej miery odškodniť stratu pozostalým, resp. ako uvádza spomínané rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, zmierniť následky neoprávneného zásahu do práva na súkromie a rodinný život. Výška náhrady nemajetkovej ujmy sa líši podľa okolností prípadu. Súdy pri rozhodovaní berú do úvahy niekoľko faktorov, napr. či subjekt, ktorý je zodpovedný za smrť osoby spôsobil smrť úmyselne alebo z nedbanlivosti, do akej miery došlo k narušeniu, resp. zásahu do práva na rodinný a súkromný život (či blízka osoba mala status manžela, potomka, predka alebo viaceru súčasne), podľa Krajského súdu v Bratislave má na určenie výšky nemajetkovej ujmy do značnej miery vplyv aj finančná situácia zodpovednej osoby. V neposlednom rade súdy prihládajú aj na to, či pozostalí neboli „morálne uspokojení“ v podobe odsúdenia páchatel'a za trestný čin alebo verejného ospravedlnenia. Každý človek je podľa prirodzenoprávnej teórie jedinečná a neopakovateľná bytosť, pretože disponuje špecifickými vlastnosťami a schopnosťami. Ako uvádza čl.15 Ústavy SR Každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením. Právo na život patrí bezpochyby spomedzi všetkých ľudských práv medzi tie najvýznamnejšie. Je ultimátnou hodnotou, ktorú sa štáty prijatím medzinárodných dohovorov o ochrane základných práv a slobôd a následnou transformáciou do ústavného systému zaviazali garantovať a ochraňovať pred nezákonnými zásahmi tretích osôb ale aj štátu samotného. Podľa Občianskeho zákonníka 40/1964 Zb. konkrétne § 11 má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Dôležitosť práva na život je teda vyjadrená nie len na ústavnej úrovni v podobe čl.15 Ústavy SR ale aj v najvýznamnejšom civilnom kódexe Slovenskej republiky. Nepostačuje vedieť len to, že fyzická osoba má právo na ochranu, je potrebné vedieť na ochranu pred čím má právo. Odpoveď poskytuje § 13 ods.1 OZ, podľa ktorého má fyzická osoba právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti. Neoprávneným, resp. protiprávnym zásahom môže byť ako konanie tak aj nekonanie iného subjektu, ktoré je v rozpore s platným právom na území daného štátu a v danom čase. O protiprávny zásah nepôjde vtedy ak iná fyzická osoba plní svoju povinnosť alebo využíva svoje právo. Pojem zásah v našom právnom poriadku definovaný nie je a nie sú dané ani výpočty konkrétnych foriem zásahov. Toto tvrdenie potvrdzuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo228/2012 . Avšak toto konanie, resp. opomenutie má v zákone vymedzené svoje znaky. Predovšetkým je to už vyššie spomenutá neoprávnenosť takéhoto zásahu. Ďalej je to podľa NS SR schopnosť zásahu mať negatívny dopad na chránené osobnostné práva fyzickej osoby. S konaním alebo nekonaním subjektu sa samozrejme spájajú právne následky, ktoré sú buď v súlade alebo v rozpore s platným právom. V prípade ak subjekt nekoná v súlade s platným právom, rovnako vznikajú právne následky, a teda povinnosť znášať negatívne následky svojho konania/ správania. Vzniká tu teda právna zodpovednosť. V prípade neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby takýto subjekt zodpovedá za vzniknutú ujmu.

36. Ujma je typický súkromnoprávny inštitút, ktorý predstavuje nejakú stratu na veci alebo práve subjektu. Ujma sa klasicky rozčleňuje na ujmu materiálnu (majetkovú) a nemajetkovú ujmu. V judikatúre aj odbornej literatúre platí názor, že škoda je majetková ujma, ktorá je vyjadriteľná v peniazoch. Pôjde

teda o poškodenie majetku, zníženie hodnoty majetku, stratu majetkového práva a pod. Na rozdiel od škody, resp. majetkovej ujmy, ujma nemajetková sa nedá úplne presne vyjadriť v peniazoch, pretože nemajetkovú ujmu nemožno nikdy reálne nahradiť. Ide o ujmu, spôsobenú na takých hodnotách, ktoré svojou povahou nepatria do majetkovej sféry. Medzi hodnoty nemajetkovej povahy patria inštitúty vyjadrené v § 11 OZ. Ide najmä o život, zdravie, súkromie, meno, prejavy osobnej povahy (zvukové záznamy, písomnosti, obrazové snímky), výsledky tvorivej duševnej činnosti (autorské diela) a pod. Tieto hodnoty nie je možné peniazmi oceniť, pretože ich nie je možné zmerať alebo jednoznačne určiť ich hodnotu. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí 5 Cdo 265/2009 odôvodnil zaradenie práva na rodinný a súkromný život do nemajetkovej sféry nasledovne: „protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. V prípade ak dôjde zásahu do ktorejkoľvek z vyššie spomenutých hodnôt jedná sa o nemajetkovú ujmu. Podľa § 13 OZ má ako už bolo spomenuté právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti. Má však aj právo aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Na to aby mala osoba, ktorej bola spôsobená ujma nárok na primerané zadosťučinenie, musí existovať bezprostredný vzťah medzi neoprávneným konaním (zásahom) subjektu a škodlivým následkom (kauzálny nexus), v tomto prípade spôsobenou nemajetkovou ujmu. Primeraným zadosťučinením sa rozumie určitá morálna satisfakcia, napr. verejné ospravedlnenie, či odsúdenie v trestnom konaní, no podľa právneho názoru NS SR sú zásah do osobnostných práv a následná ujma najmä na živote, zdraví, súkromí a dôstojnosti natoľko traumatizujúce, že morálna satisfakcia určite nebude postačujúca. V súkromnom práve je často používanou sankciou navrátenie vecí do pôvodného stavu, čo rovnako ako v prípade morálnej satisfakcie zrejme v prípade smrti blízkej osoby alebo iného neoprávneného zásahu na hodnôt podľa § 11 OZ nebude stačiť. Jediným možným zadosťučinením je podľa ustálenej judikatúry satisfakcia v podobe náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Túto možnosť pripúšťa § 13 ods.2 OZ, podľa ktorého ak by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom súd prihliadne na závažnosť ujmy a okolnosti , za ktorých k zásahu do práva došlo.

37. V doterajšej súdnej praxi sa objavili rôzne právne názory na otázku, či poisťovňa, zabezpečujúca tzv. PZP (povinné zmluvné poistenie vozidiel) je povinná okrem škôd spôsobených pri dopravnej nehode hradiť z tohto poistenia aj náhradu nemajetkovej ujmy na základe žaloby na ochranu osobnosti podľa ustanovení § 13 nasl. Občianskeho zákonníka.

38. Ústavný súd SR v Náleze č. III. ÚS XXX/XXXX z 11.10.2016 Ústavný súd (okrem iného) uviedol: Ústavný súd nespochybňuje, že koncept súčasnej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom Zákonníku pri svojom vzniku skutočne vychádzal z pojmu škody ako materiálneho, a tým aj presne kvantifikovateľného postihnutia poškodeného. Naznačuje to i § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). V tomto prípade je však fakt vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie zásadným prelomom v procese kontinuálneho vývoja právneho poriadku i jeho interpretácie, pretože okrem vnútroštátneho zákonodarcu (ktorý vytvoril koncept materiálneho poňatia škody v čase, keď integráciu do Európskej únie nebolo možné ani len predpokladať), je doň oprávnený svoju vôľu presadzovať aj únijný normotvorca.

39. Pre aplikačnú prax vnútroštátnych orgánov verejnej moci nadaných právomocou rozhodovať v individuálnych prípadoch to znamená, že stabilita právnych vzťahov a právna istota dôvodne vyžadujú hoci aj zotrvať na právnych konceptoch vyvinutých pred vstupom do Európskej únie, ale ak ide o sféru regulácie únijným normotvorcom, je potrebné túto konfrontovať s regulačnými predstavami vnútroštátneho zákonodarcu a v prípade zistenia odchýlky vyvinúť maximálnu snahu o uprednostnenie cieľa stelesneného v právne záväzných aktoch Európskej únie. Ústavný súd hovorí o maximálnej, nie absolútnej snahe, lebo v tomto bode myšlienkovvej línie už je potrebné vziať do úvahy charakter právneho predpisu vydaného únijným normotvorcom vyplývajúci z primárneho práva Európskej únie. Práve smernice ako typová kategória predpisov sekundárneho práva sú (na rozdiel od nariadení) typické absenciou priamej uplatniteľnosti voči fyzickým osobám a právnickým osobám v jednotlivých členských štátoch. Podľa čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je smernica záväzná pre každý členský

štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Štandardným prostriedkom dosahovania cieľa stanoveného smernicou je zmena právnej úpravy, ku ktorej pristúpi vnútroštátny zákonodarca. Avšak pre prípad, že túto svoju povinnosť nespĺní, vyvinula rozhodovacia prax Súdneho dvora teóriu priameho účinku smerníc a nepriameho účinku smerníc.

40. Nepriamy účinok smerníc Súdny dvor ešte konkrétnejšie objasnil vo veci Pfeiffer a ďalší (C-397/01 až 403/01). Tu zdôraznil, že požiadavka výkladu vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie sa síce v prvom rade týka vnútroštátnych ustanovení prijatých na prebratie smernice, neobmedzuje sa však iba na výklad týchto ustanovení, ale vyžaduje, aby vnútroštátny súd vzal do úvahy vnútroštátne právo ako celok a posúdil, do akej miery ho možno použiť spôsobom, ktorý nevedie k výsledku, ktorý odporuje smernici (bod 115). Ak vnútroštátne právo umožňuje za určitých okolností s použitím vlastných výkladových metód vyložiť ustanovenie vnútroštátneho právneho predpisu tak, že bude možné vyhnúť sa rozporu s inou normou vnútroštátneho práva alebo obmedziť oblasť pôsobnosti tohto ustanovenia na dosiahnutie tohto účelu a použiť ho len do tej miery, aby bolo súladné s danou normou, tak je vnútroštátny súd povinný použiť rovnaké metódy, aby sa dosiahol cieľ stanovený smernicou (bod 116).

41. Samotný sťažovateľ v dôvodoch svojej sťažnosti rekapituluje, že Slovenská republika v konaní C-XX/XX pre Súdny dvorom potvrdila úmysel nezahrnúť do slovenského vnútroštátneho právneho poriadku nemajetkovú ujmu do kategórie škody používanej v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Súdny dvor v uvedenom rozsudku zaujal jednoznačný názor, podľa ktorého „článok 3 ods. 1 smernice Rady XX/XXX/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“.

42. Ak teda slovenský zákonodarca do zákonného pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení, a teda do rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného zákona nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostáva sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc (v súčasnosti už len konsolidovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti) do rozporu so zámerom tvorcu únijnej právnej regulácie identifikovaným Súdny dvorom.

43. Všeobecné súdy konajúce v sťažovateľovej veci boli preto povinné skúmať možnosť implementácie eurokonformného výkladu prostredníctvom tzv. nepriameho účinku relevantnej únijnej regulácie. Súdny dvor požaduje od vnútroštátnych súdov, aby práve v prípade nespĺnenia povinnosti riadnej transpozície smernice členským štátom vykladali ustanovenia vnútroštátneho práva „v čo najvyššej možnej miere tak, aby mohli byť použité v súlade s cieľmi tejto smernice“ (napr. rozsudok z 13. 7. 2000 vo veci Centrosteel, C-456/98).

44. Okresný súd i krajský súd takto dospeli k záveru o možnosti extenzívneho výkladu pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Ústavný súd tento ich záver nepovažuje za arbitrárny ani inak ústavne neudržateľný. Krajský súd zrozumiteľne a logicky vysvetlil svoje právne úvahy, keď odkázal na obsah a závery rozsudku Súdneho dvora vo veci C-22/12, pričom zdôraznil (opäť s odvolaním sa na judikatúru Súdneho dvora), že vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú náhradu škody pri dopravných nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu odňať smernici jej potrebný účinok [(rozsudok z 30. 6. 2005 vo veci Candolin a ďalší (C-537/03), ako aj rozsudok z 23. 10. 2012 vo veci Marques M. (C-XXX/XX)]. Ústavný súd v tejto súvislosti iba dopĺňa, že práve vo veci Marques M. N. dvor výslovne konštatoval, že „členské štáty sú... povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť

za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorá sa uplatňuje podľa ich vnútroštátneho práva, bola krytá poistením v súlade s ustanoveniami všetkých troch vyššie uvedených smerníc.“ (bod 30).

45. Interpretačná snaha sťažovateľa v relácii k záverečnej časti právnej vety rozsudku Súdneho dvora vo veci C-22/12, v ktorej sa odkazuje na vnútroštátnu právnu úpravu („ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“), je podľa názoru ústavného súdu účelová a márna.

46. Právna veta sformulovaná Súdny dvorom ako odpoveď na položenú prejudiciálnu otázku je totiž zopakovaním textu obsiahnutého v bode 59 odôvodnenia predmetného rozsudku. Pred týmto textom Súdny dvor uviedol (poukazuje na to i krajský súd v dôvodoch svojho napadnutého rozsudku): „ 55. Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej smernice. 56. V prejednávanej veci by to tak malo byť, pretože podľa informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, majú osoby nachádzajúce sa v postavení pani E. a jej dcéry v súlade s § 11 a 13 českého Občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich manžela, resp. otca. Tento záver nemôže spochybníť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto paragrafy patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. 58. Keďže totiž zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho súdu v tomto prípade vyplýva z § 11 a 13 českého Občianskeho zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice.“

47. Odpoveď na otázku, či české (a vzhľadom na textovú totožnosť i slovenské) vnútroštátne právo upravuje náhradu nemajetkovej ujmy na základe zodpovednosti poisteného za škodu, teda nepriamo poskytuje samotný Súdny dvor (nepriamo len preto, lebo, ako správne uvádza aj sťažovateľ, Súdny dvor nie je oprávnený záväzne interpretovať vnútroštátne právo) v bode 58 odôvodnenia svojho rozsudku, kde konštatuje, že české (i slovenské) vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu sa vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy, a to s ohľadom na skutočnosť, že zodpovednosť za nemajetkovú ujmu vznikla na základe dopravnej nehody a má občianskoprávnu povahu.

48. Zhrňujúco ústavný súd konštatuje, že úlohou okresného súdu i krajského súdu pri rozhodovaní žalovaného sporu bolo jednoznačne ustáliť, či extenzívny výklad pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení bude viesť k aplikácii práva contra legem alebo či, naopak, zaužívané výkladové postupy a rešpektovanie súvislostí dotknutých právnych inštitútov a kategórií umožňuje zmysluplne zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprobovanú in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.

49. Krajský súd (i okresný súd) sa priklonili k druhej z vymenovaných možností a ústavný súd to nepovažuje za prejav svojvôle vedúcej k ústavnej neudržateľnosti. Ďalším podporným argumentom pre záver o ústavnej akceptovateľnosti právnych záverov krajského súdu je fakt, že Občiansky zákonník v samotnej šiestej časti („Zodpovednosť za škodu a bezdôvodné obohatenie“), ktorá jediná je podľa sťažovateľa pri vysvetľovaní pojmu „škoda“ použiteľná, kladie škodu aj do polohy nemateriálnej. Dokazuje to § 444 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia. Prijatý teda záver, že pojem „škoda“ nevykazuje žiadne imateriálne konotácie, nezodpovedá dokonca ani dikcii a podstate dotknutých ustanovení Občianskeho zákonníka.

50. Ústavný súd nemá dôvod odchyliť sa od svojho meritórneho postoja vyjadreného v predchádzajúcich uzneseniach odmietajúcich sťažnosti sťažovateľa ako zjavne neopodstatnené ani na podklade rozsudku najvyššieho súdu z 31. marca 2016 vo veci sp. zn. 3 Cdo 301/2012.

51. V prvom rade ústavnému súdu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1

písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iného priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05). Ústavný súd však vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvoľnou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody (IV. ÚS 574/2013).

52. Už bolo konštatované, že Krajský súd v Žiline výrokom svojho odvolacieho rozsudku určil dve otázky zásadného právneho významu. Prvá otázka mierila na danosť pasívnej legitímácie odporcu (poisťovňa realizujúca povinné zmluvné poistenie) v spore o zaplatenie nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých po osobe, ktorá zomrela pri dopravnej nehode. Druhá nastolená otázka si v prípade zápornej odpovede na prvú kládla za cieľ odpovedať, „či súd o uplatnenom nároku môže rozhodnúť podľa článku 7 ods. 5 Ústavy SR priamou aplikáciou smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/103/ES zo dňa 16. septembra 2009 v spojení s rozhodovacou činnosťou SD“.

53. Možno teda zhrnúť, že ani jedna z položených otázok sa priamo nedotýkala eventuality nepriameho účinku dotknutej smernice prostredníctvom eurokonformného výkladu. Inými slovami, najvyšší súd súc viazaný položenými otázkami zásadného právneho významu nebol nútený urobiť záver, či pojmy použité v zákone o povinnom zmluvnom poistení sú interpretovateľné extenzívne s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantných smerníc ako predpisov sekundárneho práva. Odvolací súd sa explicitne pýtal len na prípadný priamy účinok týchto smerníc, čo najvyšší súd celkom prirodzene muselo viesť k negatívnej odpovedi. Pravda, ústavný súd neopomína, že v prvej položenej otázke zásadného právneho významu by bolo možné vybadať požiadavky naznačiť interpretačné kontúry pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Naznačuje to aj spôsob, akým sa najvyšší súd s odpoveďou na túto otázku vysporiadal (strana 16 a nasledujúce odôvodnenia rozsudku). No ústavný súd zistil, že najvyšší súd sa venoval výlučne otázke výkladu ustanovení zákona o povinnom zmluvnom poistení a až na strane 21 sa dostal k záverom rozsudku Súdného dvora vo veci C-22/12, ktoré vyhodnotil (podobne ako sťažovateľ) zdôraznením významu dôvetku právnej vety Súdného dvora („ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“) a konštatovaním, že „SD v rozsudku nevyložil, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poistného krytia povinného zmluvného poistenia je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode alebo nie. Preto ani nijakým spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej takáto náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. SD iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzerať.“.

54. S prvou časťou citovaných dôvodov sa už ústavný súd vysporiadal (argumentácia v bode 3 tejto časti odôvodnenia) a pokiaľ ide o v poradí druhú citovanú pasáž, ústavný súd zdôrazňuje, že v prejudiciálnom konaní Súdný dvor nemá právomoc vykladať vnútroštátne predpisy, ale len predpisy úniijného práva. Preto je táto časť dôvodov najvyššieho súdu z hľadiska kardinálnej otázky (nepriamy účinok smernice pomocou eurokonformného výkladu) nepoužiteľná. Z uvedených dôvodov ústavný súd nepovažoval argumentáciu sťažovateľa obsiahnutú v podaní doručenom 21. júla 2016 za dôvodnú. Na podklade všetkých rekapitulovaných dôvodov ústavný súd naplnil svoju úlohu v konaní o sťažnosti sťažovateľa záverom, že právne názory, ktoré viedli krajský súd k potvrdeniu prvostupňového rozsudku okresného súdu v časti o zahrnutí nemajetkovej ujmy podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti pod pojem „škoda“ podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení, nie sú arbitrárne a nevykazujú známky ústavnej neakceptovateľnosti, ktoré by boli spôsobilé po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie viesť k pozitívnemu meritórnemu záveru o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy alebo práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto časti je preto sťažnosť zjavne neopodstatnená.

55. Podľa § 5 zákona č. 381/2001 Zb. ak poisťovňa zmluva neustanovuje inak, poisťovateľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, a) ktorú utrpel vodič motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola škoda spôsobená, b) podľa § 4 ods. 2 písm. b) až d), 1. za ktorú poistený zodpovedá svojmu manželovi alebo osobám, ktoré s ním v čase vzniku škodovej udalosti žili v domácnosti, 2. vzniknutú držiteľovi, vlastníkovi alebo prevádzkovateľovi motorového vozidla, ktorého

prevádzkou bola škoda spôsobená, 3. vzniknutú na vozidlách jazdnej súpravy tvorenej motorovým vozidlom a prípojným vozidlom s výnimkou, ak škoda bola spôsobená prevádzkou iného motorového vozidla alebo ak ide o spojenie motorových vozidiel vlečným lanom alebo vlečnou tyčou pri poskytovaní pomoci, ktoré sa nevykonáva v rámci podnikateľskej činnosti, c) na motorovom vozidle, ktorého prevádzkou bola škoda spôsobená, ako aj na veciach dopravovaných týmto motorovým vozidlom, s výnimkou škody spôsobenej na veciach, ktoré mali dopravované osoby, okrem osôb podľa písmen a) a b) prvého bodu, v čase, keď k dopravnej nehode došlo na sebe alebo pri sebe, d) ktorú poistený uhradil alebo sa zaviazal uhradiť nad rámec ustanovený osobitnými predpismi alebo nad rámec právoplatného rozhodnutia súdu o náhrade škody, alebo na základe rozhodnutia súdu, ktorým bola schválená dohoda účastníkov konania, ak poisťovateľ nebol jedným z týchto účastníkov, e) vzniknutú pretekárom alebo súťažiacim účastníkom pri motoristických pretekoch a súťažiach alebo pri prípravných jazdách k nim, ani škodu na motorových vozidlách pri nich použitých, s výnimkou škody spôsobenej prevádzkou takéhoto vozidla, pri ktorej je vodič povinný dodržiavať pravidlá cestnej premávky, f) vzniknutú uhradením nákladov zdravotnej starostlivosti, nemocenských dávok, dávok nemocenského zabezpečenia, úrazových dávok, dávok úrazového zabezpečenia, dôchodkových dávok, dávok výsluhového zabezpečenia a dôchodkov starobného dôchodkového sporenia poskytovaných z dôvodu škody na zdraví alebo usmrtenia spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, 1. ak sa nezistila osoba zodpovedná za škodu, 2. vodičovi motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola táto škoda spôsobená, g) spôsobenú pracovnou činnosťou motorového vozidla ako pracovného stroja s výnimkou škôd zapríčinených jeho jazdou, h) ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, i) vzniknutú manipuláciou s nákladom stojaceho vozidla, j) vzniknutú prevádzkou motorového vozidla pri teroristickom čine alebo vojrovej udalosti, ak má táto prevádzka priamu súvislosť s týmto činom alebo s udalosťou. Ak poistná zmluva neustanovuje inak, poisťovateľ je oprávnený plnenie sčasti alebo úplne odmietnuť, ak poistený a) bez súhlasu poisťovateľa uzná povinnosť nahradit' škodu alebo jej časť nad rámec poistného plnenia, ktoré by inak poisťovateľ bol povinný poskytnúť podľa tohto zákona, b) sa zaviazal uhradiť premlčanú pohľadávku, c) neposkytne poisťovateľovi potrebnú súčinnosť v súdnom konaní.

56. Podľa § 511 OZ Ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne. Ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu nie je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak, sú podiely na dlhu všetkých dlžníkov vo vzájomnom pomere rovnaké. Dlžník, proti ktorému bol uplatnený nárok vyšší, než zodpovedá jeho podielu, je povinný bez zbytočného odkladu upovedomiť o tom ostatných dlžníkov a dať im príležitosť, aby uplatnili svoje námietky proti pohľadávke. Môže od nich požadovať, aby dlh podľa podielov na nich pripadajúcich splnili alebo aby ho v tomto rozsahu dlhu inak zbavili. Ak dlžník v rozsahu uplatneného nároku dlh sám splnil, je oprávnený požadovať náhradu od ostatných podľa ich podielov. Pokiaľ nemôže niektorý z dlžníkov svoj podiel splniť, rozvrhne sa tento podiel rovnakým dielom na všetkých ostatných.

57. Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov zaraďujeme medzi osobitné prípady zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou. Je to druh občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, ktorá je založená na princípe objektívnej zodpovednosti, čo znamená, že na vznik tejto zodpovednosti sa nevyžaduje zavinené konanie. Je to logické najmä v záujme poškodených osôb, nakoľko prevádzka dopravných prostriedkov je zdrojom zvýšeného nebezpečenstva a zvýšenej možnosti vzniku škôd, ktorej nemožno čeliť ani vhodnými opatreniami technického charakteru pri udržiavaní dopravných prostriedkov v stave spôsobilom na ich riadne užívanie a ani spôsobom ich riadneho užívania v súlade s pravidlami premávky. Subjektmi zodpovednosti sú v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka 17 fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu a iní prevádzkovatelia motorového vozidla, motorového plavidla a lietadla. Dopravcom je fyzická a právnická osoba, ktorá vykonáva dopravu ako podnikateľ a to bez ohľadu na to, o aký druh dopravného prostriedku ide, ba dokonca bez ohľadu na to, akou silou je takýto prostriedok poháňaný.

58. Predpokladom vzniku zodpovednosti tohto typu sú právne relatívna škodná udalosť, ktorá je zákonom vymedzená ako škodná udalosť spôsobená osobitnou povahou prevádzky, ďalej škoda, ktorá vznikla v dôsledku tejto udalosti a vzťah, príčinná súvislosť medzi vzniknutou škodou a okolnosťami, ktoré ju spôsobili. Pojem osobitnej prevádzky treba chápať ako prejavenie sa určitých typických vlastností prevádzky spočívajúcich v jej určitej nebezpečnosti, ktoré sú spôsobilé vyvolať škodu. Ak

škoda na zdraví bola spôsobená v priebehu vyhladkového letu ultraľahkého lietadla pri pristávaní , je škodou vyvolanou osobitnou povahou prevádzky v zmysle § 427 ods.2 Občianskeho zákonníka. Dôvodom oslobodenia sa spod tohto typu objektívnej zodpovednosti bude v prvom rade spôsobenie škody okolnosťou, ktorá nemá pôvod v prevádzke a súčasne nemožnosť zabráneniu vzniku škody aj pri vynaložení všetkého úsilia , ktoré možno od prevádzkovateľa požadovať. Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne , ak bola škoda zavinená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám. Súd na spoluúčasť poškodeného prihlíada pri posudzovaní výšky nároku na náhradu škody.

59. Z vykonaného dokazovania je nepochybne preukázané, že k usmrteniu Dušana S. došlo pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX, ktorú nehodu spôsobil žalovaný v I. rade ako vodič motorového vozidla patriaceho žalovanému v II. rade, pričom žalovaný v I. rade bol v tom čase zamestnancom žalovaného v II. rade a v čase nehody viedol motorové vozidlo patriace žalovanému v II. rade a to počas služobnej cesty a za toto konanie bol žalovaný v I. rade právoplatne uznaný vinným a odsúdený. Tieto skutočnosti má súd za preukázané z uvedeného trestného rozkazu Okresného súdu Nové Zámky ako aj z vyjadrení strán sporu, ktoré boli zhodné a preto ich súd považuje za nesporné a preukázané.

60. Súd má za to, že v zmysle rozhodnutia Súdneho dvora (druhej komory) za súčasného stavu právneho poriadku Únie sú členské štáty oprávnené v rámci svojich režimov zodpovednosti za škodu upraviť najmä škody spôsobené motorovými vozidlami, ktoré sa musia nahradiť, rozsah ich náhrady a osoby, ktoré majú na ich náhradu nárok, preto vyššie uvedené články je nutné vykladať tak, že povinné poistenie zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej (ktorá podmienka je naplnená). Smernice dávajú výklad o tom, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy a preto právo umožňuje navrhovateľkám požadovať náhradu nemajetkovej ujmy a túto likvidovať z povinného zmluvného poistenia, pretože právna úprava tomu brániaca by odporovala právu Európskej únie. Taktiež judikatúra súdov SR ustálila, že z PZP podľa zákona č. 381/2002 Zb. je krytá ja náhrada nemajetkovej ujmy.

61. Pokiaľ ide o nárok žalobcov v I. a II. rade voči žalovanému v II. rade ten je daný podľa § 427 OZ, je totiž zrejme, že žalovaný v II. rade objektívne zodpovedá za škodu, ktorá pri prevádzke jeho dopravného prostriedku (práve zavinením vodiča jeho motorového vozidla, ktorý bol jeho zamestnancom) vznikla. Žalovaný v II. rade zodpovedá za škodu objektívne, bez ohľadu na to kto bol vodičom motorového vozidla, prevádzkou ktorého bola škoda spôsobená. Táto zodpovednosť ako vlastníka a prevádzkovateľa dopravného prostriedku je nesporná po preukázaní toho, že išlo o škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky, bola spôsobená škoda a je nesporné, že medzi týmito predpokladmi je príčinná súvislosť. Subjektom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku je zásadne prevádzkovateľ. Prevádzkovateľom podľa § 427 zákona č. 40/1964 Zb. v tomto prípade je právnická osoba vykonávajúca dopravu ako osoba vykonávajúca dopravu ako svoju podnikateľskú činnosť, pričom nie je rozhodujúce či sa doprava vykonáva hromadne alebo jednotlivito, je zrejme, že v prípade žalovaného v II. rade ide o prevádzkovateľa vozidla, ktorým bola škoda spôsobená. Žalovaný v II. rade je totiž nielen vlastníkom predmetného vozidla, ale je i oprávnený na trvalú prevádzku predmetného dopravného prostriedku a žalovaný v I. rade pre neho práve týmto vozidlom vykonával služobnú jazdu na jeho podnet a v jeho prospech. Z občianskoprávneho hľadiska je podľa § 427 zákona č. 40/1964 Zb. a nasledujúcich za škodu zodpovedný zásadne prevádzkovateľ (s prihliadnutím na prípadnú zodpovednosť podľa § 420 OZ) , zatiaľ čo z trestnoprávneho hľadiska vodič dopravného prostriedku.

62. Z týchto dôvodov súd žalobu voči žalovaným v II. a III. rade považuje čo do základu za dôvodnú, keď je tu daná ich pasívna vecná legitímácia.

63. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy, pri posudzovaní jej výšky súd prihliadol na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu osobnostných práv žalobcov došlo. K porušeniu osobnostných práv došlo zo strany pôvodného žalovaného v I. rade trestným činom, za ktorý bol v trestnom konaní odsúdený a bol mu uložený trest. S prihliadnutím na skutkové okolnosti zomrelému nemožno pričítať spoluvinu za vznik dopravnej nehody. Na túto skutočnosť (i napriek tomu, že v jeho krvi bol zistený alkohol, avšak iba v množstve, ktorým podľa znaleckého posudku nebol ovplyvnený)

nemožno preto ako na priťažujúcu na strane poškodeného prihliadať a súd konštatuje, že poškodený nezavinil uvedenú dopravnú nehodu ani ako spoluvinník a že k nej nedošlo jeho spoluzaviniením. Smrť menovaného bola v trestnom konaní ustálená jednoznačne ako v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou. K smrti manžela a otca došlo náhle, čo nesporne vyvolalo v žalobcoch pocity šoku zo straty blízkej osoby. Následky porušenia osobnostných práv vyvolaných smrťou blízkeho príbuzného je možné charakterizovať vo všeobecnosti ako aj konkrétne s prihliadnutím na okolnosti prípadu. Tieto následky súd zistil výsluchom žalobkyne v I. rade, výsluchom svedkov a znaleckým dokazovaním.

64. Pokiaľ ide o prípadné spoluzavinenie poškodeného, súd s poukazom na závery znaleckého posudku uvedené v bode 14 tohto rozsudku uzavrel, že žiadne spoluzavinenie poškodeného O. S. sa v konaní nepreukázalo. Jedinou okolnosťou, na ktorú žalovaní poukazovali, bolo požitie alkoholu, ktoré bolo v trestnom konaní preukázané, no súd konštatuje, že správanie sa poškodeného Dušana Mikulca nebolo nízkou dávkou alkoholu nijako ovplyvnené a teda nijako neprispelo k spôsobeniu dopravnej nehody. Žiadne ďalšie okolnosti v tomto smere nielen, že neboli preukázané, ale dokonca neboli žalovanými ani tvrdené.

65. Je nepochybné, že spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny (NS ČR sp. zn. XXCdo/XXXX/XXXX). Smrť blízkej osoby je pre pozostalých a hlavne rodinu nepochybne veľmi traumatizujúca a smutná udalosť. Došlo k zásahu do práva na súkromný a rodinný život žalobkyne v I. rade, ktoré zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Je zrejmé, že došlo na strane žalobcov k takej ujme, ktorá im úplne bráni naplňovať ich citové potreby, išlo o manžela žalobkyne v I. rade a otca žalobcu v II. rade, ktorí žili v jednej domácnosti a ktorí podľa výpovede žalobkyne v I. rade a ktorí medzi sebou mali blízky vzťah. Ujma, ktorá žalobcov postihla, zasiahla inú ako ich majetkovú sféru a to sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. Je zrejmé, že samotné upustenie od protiprávneho konania a ani odsúdenie vinníka nehody nie je v tomto prípade dostačujúcou satisfakciou. Jediným možným zadosťučinením, ktoré samé o sebe tiež úplne nenahradí škodu žalobcom vzniknutú, je zadosťučinenie v peniazoch, ktoré môže aspoň čiastočne neoprávnený zásah do ich práv zmierniť.

66. Na posúdení súdu preto zostalo vyhodnotenie intenzity zásahu do osobnostných práv žalobcov v I. a II. rade, resp. okolností prípadu, najmä toho, či škoda bola spôsobená úmyselne alebo nie, rodinný vzťah žalobcov a poškodeného, či prípadná otázka čiastočného odškodnenia žalobkyne odsúdením pôvodného žalovaného v I. rade, prípadne iné.

67. Pojem „škoda“ použitý v zák. č. 381/2001 Z.z. je treba vykladať extenzívne a to tak, že tento pojem zahŕňa i náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, ktorý spočíva v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s ich prevádzkou. Usmrtenie pri dopravnej nehode je nesporne najzávažnejším dôsledkom. Pokiaľ usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Extenzívny výklad pojmu škoda pre účely zák. č. 381/2001 Zb. odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením, t. j. poistením pri pracovných úrazoch a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov. Pokiaľ totiž dôjde pri dopravnej nehode k úmrtiu zamestnanca zakladá sa § 94 zák. č. 461/2003 Zb. pozostalým, ktorými sú manžel alebo manželka, nezaopatrené dieťa, nárok na jednorázové odškodnenie. Neexistuje však dôvod, pre ktorý by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých pri usmrtení ich blízkeho pri dopravnej nehode ako zamestnanca mala byť predmetom poistného krytia, kým v prípadoch, ak by nešlo o pracovnoprávny vzťah, by tomu malo byť inak. Pri výklade pojmu „škoda“ pre účely zák. č. 381/2001 Zb. navyše treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, kde z textu Smernice európskeho parlamentu a rady 2009/103/ES je zrejmé, že pod pojmom škoda sa rozumie osobná ujma a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, „ akákoľvek ujma alebo škoda “ alebo „ akákoľvek škoda “. V zmysle uvedených smerníc použitím eurokonformného výkladu pojmu „náhrada škody“ v zák. č. 381/2001 Zb. ako aj s prihliadnutím na účel povinného zmluvného

poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel mal súd za to, že v rámci náhrady škody sa odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody ako poškodeným, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2,3 OZ.

68. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi žalobkyňou v I. rade a jej zosnulým manželom bol výborný manželský vzťah založený na vzájomnej náklonnosti, láske, tolerancii a rešpekte, spoločnom vedení rodinného života. Spolužitie manželov zjavne nebolo poznačené žiadnymi konfliktmi, či inými prekážkami. Zosnulý manžel žalobkyne v I. rade zastával rolu živiteľa rodiny, staral sa o dieťa (žalobcu v II. rade), ktorému venoval svojho voľný čas a staral sa oň aj po stránke výchovy, starostlivosti, rozvíjania záujmov, či budovania vzťahu rodič - dieťa. U žalobkyne v I. rade sa okrem všeobecných následkov prejavili aj následky. Žalobkyňa v I. rade stratila v dôsledku dopravnej nehody svojho partnera, s najväčšou pravdepodobnosťou svoju doživotnú životnú lásku, oporu. V dôsledku smrti manžela zanikol manželský vzťah, ktorý dovtedy plnil všetky svoje spoločenské funkcie, smrť manžela mala drastický dopad aj na finančné zabezpečenie rodiny. Tragická, neočakávaná a nesporne šokujúca smrť manžela mala a má u žalobkyne v I. rade okrem prirodzených a všeobecných traumatizujúcich stavov (šok, prežívanie strachu, hľadanie príčin, pocitov straty) následok aj v emočnom napätí, a aj keď niektoré následky traumatizujúcej straty u nej pominuli, resp. sa zmiernili, súd považuje za nesporné, že niektoré následky budú vo väčšej, či menšej miere pretrvávajúť naďalej, tak ako je to obvyklé v bežných rodinných vzťahoch, avšak zvýraznené s prihliadnutím na okolnosti, za ktorých k strate blízkeho došlo.

69. Pokiaľ ide o žalobcu v II. rade, súd pri rozhodovaní o výške finančnej satisfakcie prihliadol na to, že tragická smrť otca vyvolala absenciu celej rodiny, na ktoré má dieťa právo v rámci práva na starostlivosť zo strany oboch rodičov. V konaní bolo preukázané, že jeho zosnulý otec bol pre ňu vzorom, bol poriadnym otcom, zabezpečoval jej sociálne, športové, či kultúrne aktivity, sprostredkoval jej morálne hodnoty a citové zázemie vychádzajúce z ich vzťahu. O všetky tieto aktivity, ktoré žalobca v II. rade prežíval a mohol prežívať so svojím otcom, bude ochudobnený a taktiež ho postihli rovnaké, resp. podobné traumatizujúce zážitky a následky ako žalobkyňu v I. rade, pokiaľ ide o stratu blízkeho človeka.

70. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že u oboch žalobcov bolo porušené rovnaké osobnostné právo - právo na súkromie a právo na rodinný život s tým, že vo vzťahu k žalobkyňi v I. rade bolo jej právo narušené tragickou smrťou manžela a u žalobcu v II. rade smrťou otca. Došlo k nezvratnému a nenahraditeľnému narušeniu manželského zväzku, resp. zväzku otec - dieťa. U oboch žalobcov došlo k pocitom smútku, strádania, k narušeniu riadnych a fungujúcich rodinných vzťahov. V dôsledku nečakaného, náhleho a neodstrániteľného narušenia ich osobnostných práv došlo u nich k rozpadu úplenej a harmonickej rodiny.

71. Predpokladom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je skutočnosť, že poskytnutie len morálnej satisfakcie je nepostačujúce vzhľadom na závažnosť zásahu do osobnostných práv žalobcov v I. a II. rade. V tomto prípade odstránenie následkov zásahov a obnovenie pôvodného stavu je nemožné vzhľadom na fatálnosť následkov, následky vyvolané smrťou blízkeho príbuzného, ktoré nie je možné žiadnym spôsobom zvrátiť a odstrániť. Trestné konanie, uloženie trestu odňatia slobody žalovanému v I. rade, jeho priznanie viny, ľútosť nad konaním a verbálne ospravedlnenie je pre žalobcov v I. a II. rade morálnou satisfakciou, avšak nepostačujúcou vzhľadom na závažnosť zásahu. Preto dožadovanie sa finančného zadosťučinenia - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zo strany žalobcov v I. a II. rade je v plnom rozsahu dôvodné.

72. Žalobcovia v I. a II. rade sa oprávnené domáhali práva na ochranu osobnosti (§ 11 a nasl. OZ), pretože morálna satisfakcia (§ 13 ods.1 OZ) nie je v danom prípade postačujúca. Žalobcom v I. a II. rade vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 a 3 OZ), keďže protiprávnym konaním žalovaného v I. rade došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov v I. a II. rade. Pri určovaní výšky priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch postupoval súd tak, že zohľadnil všetky kritériá pre určenie jej výšky, vzal do úvahy aj citové útrapy žalobcov v I. a II. rade, ktoré sa prejavujú v rozdielnych životných aspektoch, ide však o porovnateľné dôsledky spočívajúce v strate najbližšieho človeka (manžela, otca), preto nebol dôvod zásadne diferencovať výšku nemajetkovej ujmy u žalobkyne v I. rade (manželky) a zostávajúcich žalobcov (detí), pokiaľ však súd predsa odstupňoval takúto nemajetkovú náhradu (rozdiel 5000 € v prospech dieťaťa medzi náhradou priznanou manželke a dieťaťu), urobil tak v súlade s obvyklou

judikatúrou súdov SR preto, že v prípade žalobcu v II. rade išlo o pokrvné príbuzenstvo medzi otcom a synom, ktoré nikdy nebude možné nahradiť.

73. Judikatúra súdov v smere stanovenia výšky v takomto prípade priznávanej imateriálnej ujmy je ustálená. Nemajetkovú ujmu nejde presne vyjadriť v peniazoch, pretože ju nemožno nikdy reálne nahradiť, súd však poukazuje na rozsudky súdov v obdobných veciach, napr. rozsudok KS Trnava z 21. 5. 2014 č.k. 11 Co 116/2013 (priznaná suma 33 000 €), rozsudok KS Banská Bystrica zo dňa 30.07.2015 č.k. 12Co 465/2014 (priznaná suma 3 x 33 500 € pre manželku a deti), rozsudok KS Trnava z 25. 2. 2013 č.k. 9 Co 423/2012 (priznaných 1x 20 000 € (manžel) + 2x 30 000 € deti), rozsudok NS SR z 22. 6. 2016 č.k. 3 Cdo 18/2016 (3x 23 000 €). Z nich je výška v takomto prípade obvykle priznávanej nemajetkovej ujmy zrejmä.

74. Práve priznanú výšku nemajetkovej ujmy (10 000 € resp. 15 000 €) súd z vyššie uvedených hľadísk s prihliadnutím na judikatúru súdov SR považuje za primeranú a nárok žalobcom v I. a II. rade priznal práve v tejto výške a vo zvyšku ho ako nedôvodný zamietol.

75. Pokiaľ ide o spôsob plnenia žalovaných v II. a III. rade v prospech žalobcov v I. a II. rade, súd podľa § 438 ods. 1 OZ zaviazal žalovaných v II. a III. rade k solidárnemu plneniu v prospech žalobcov, keď poukazuje na to, že V povinnom zmluvnom poistení platí zásada, že poškodený môže náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať buď od poisteného škodcu, alebo od poisťovateľa (priamy nárok). Poškodený má síce právo na plnenie tak proti škodcovi, ako aj proti jeho poisťovateľovi, avšak plnenie môže dostať iba raz. Ide teda o situáciu, keď jeden subjekt má nárok na to isté plnenie proti dvom subjektom, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu; proti škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecne záväzným právnym predpisom (§ 15 zákona o povinnom zmluvnom poistení). Postavenie škodcu a jeho poisťovateľa voči poškodenému je v takom prípade obdobné postaveniu dlžníka a ručiteľa voči veriteľovi, t.j. že ide o dva záväzky zaplatiť veriteľovi ten istý dlh, pričom veriteľ nemôže dostať to isté plnenie dvakrát, od dlžníka aj od ručiteľa. Ich vzájomný vzťah je taký, že v tom rozsahu, v akom splnil veriteľovi (poškodenému) jeden z nich, zaniká dlh a tým aj povinnosť druhého. Ak sú obaja žalovaní v jednom konaní, majú postavenie samostatných spoločníkov, nevzniká medzi nimi pasívna solidarita a jedným súdnym rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na plnenie celého dlhu, resp. záväzku, avšak vo výroku rozhodnutia musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah, teda plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého. Bez tohto určenia by sa pri záväzku s deliteľným plnením uplatnila pri súdnom výkone rozhodnutia zásada rovných podielov dlžníkov na celkovom dlhu voči veriteľovi. Obaja povinní môžu byť žalovaní veriteľom na splnenie dlhu každý osobitne v inom konaní a oba hmotnoprávne nároky môžu byť tiež právoplatne priznané (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo 202/2004). Ustanovenie § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne, stanovuje solidaritu ako princíp len pre nároky na náhradu škody a nevzťahuje sa na nároky na poistné plnenie, pre ktoré solidarita nie je stanovená ani iným právnym predpisom. V prípade, ak poškodený žaluje škodcu a súčasne i poisťovateľa, pasívna solidarita nie je možná, pretože vo vzťahu žalobcu ku škodcovi a žalovanému poisťovateľovi ide o dva rozdielne nároky. Zatiaľ čo nárok žalobcu voči škodcovi je nárokom na náhradu škody, nárok žalobcu na výplatu poistného plnenia uplatnený voči žalovanému poisťovateľovi je originálnym nárokom na plnenie založeným osobitným právnym predpisom. 14.2. Z uvedeného záveru vyplýva, že škodca a poisťovňa, z ktorých každý má vo vzťahu k žalobcom plniť z iného titulu.

76. O trovách konania žalobcov v I. a II. rade voči žalovaným v II. a III. rade (voči ktorým mali v konaní plný úspech) súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi v konaní plne úspešnému priznal súd nárok na plnú náhradu trov konania. O výške jeho nároku na náhradu trov konania súd rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

77. O trovách konania žalovaného v I. rade, ktorý bol v konaní plne úspešný, súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi v konaní plne úspešnému priznal súd nárok na plnú náhradu trov konania. O výške jeho nároku na náhradu trov konania súd rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd Nitra. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (označenie toho, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis odvolateľa) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.